

Πηγές Χρηματοδότησης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ (EUROPEAN ENERGY RECOVERY PROGRAMME - EERP)

Τον Μάρτιο του 2009 η Ε.Ε. διέθεσε 3,98 δισεκατομμύρια ευρώ για να βοηθήσει στην ανάκαμψη της Ευρωπαϊκής οικονομίας. Στις 4 Μαρτίου 2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέλεξε 43 κύρια διασυνοριακά έργα υποδομής, επικυρώνοντας με 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ 31 σημαντικά έργα φυσικού αερίου και 12 έργα ηλεκτρικών διασυνδέσεων. Είναι το μεγαλύτερο ποσό που η Ε.Ε. έχει δαπανήσει ποτέ για ενεργειακές υποδομές. Με τη συγχρηματοδότηση τμημάτων αυτών των έργων μέχρι και 50%, η συνεισφορά της Ε.Ε. θα βοηθήσει στην αύξηση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα κατά 22 δισεκατομμύρια. Δυστυχώς, οι περισσότερες από αυτές τις επενδύσεις υποδομών αφορούν συμβατικές μορφές ενέργειας και τη δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα.

Στις 9 Δεκεμβρίου 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε 15 έργα στο πλαίσιο του προγράμματος EERP στους τομείς της δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα (CCS) και της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας. Το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης σε εννέα έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας είναι 565 εκατομμύρια ευρώ.

ΤΟ «ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ» & ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Τον Ιανουάριο του 2008, σχεδόν 100 δήμαρχοι από όλη την Ευρώπη υπέγραψαν το υποστηριζόμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο των Δημάρχων», μια δέσμευση από τους Δημάρχους να υπερβούν τον στόχο μείωσης των εκπομπών κατά 20% το 2020, που έθεσε η Ε.Ε. Από τότε και μέχρι τον Ιανουάριο του 2011 σχεδόν 2200 τοπικές Ευρωπαϊκές αρχές έχουν υπογράψει το Σύμφωνο. Η πρωτοβουλία έχει λάβει επαίνους από τους ηγέτες της Ε.Ε., ωστόσο λειτουργεί με ένα σχετικά λίγο προϋπολογισμό.

Τον Μάιο του 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποσχέθηκε να αυξήσει σημαντικά το διαθέσιμο ποσό για τη χρηματοδότηση τέτοιων έργων, χρησιμοποιώντας διαθέσιμα χρήματα από το Ευρωπαϊκό ενεργειακό πρόγραμμα για την ανάκαμψη (EERP) σύμφωνα με τον κανονισμό 1233/2010. Ο Επίτροπος Ενέργειας της Ε.Ε. Oettinger ανέφερε ότι 146 εκατομμύρια ευρώ αδιάθετων κονδυλίων θα γίνουν διαθέσιμα για την ενίσχυση τοπικών και αστικών ενεργειακών έργων. Οι αρχές των νησιών που έχουν υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων θα δικαιούνται να λάβουν μέρος αυτής της χρηματοδότησης.

NER 300

Το “NER300” είναι ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο το οποίο διαχειρίζονται από κοινού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τα Κράτη Μέλη (www.ner300.com). Το άρθρο 10 (α) 8 της αναθεωρημένης οδηγίας περί εμπορίας εκπομπών 2009/29/EK περιέχει την πρόβλεψη να διαθέσει 300 εκατομμύρια δικαιώματα CO₂ στο απόθεμα για τους νεοεισερχόμενους στο Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών (ΣΕΕ), για την επιδότηση εγκαταστάσεων καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα (CCS). Τα μερίδια θα πωλούνται στην αγορά του άνθρακα και το ποσό που θα συγκεντρωθεί – το οποίο μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 4,5 δισεκατομμύρια ευρώ, αν κάθε μερίδιο πωλείται προς 15 ευρώ - θα διατεθεί για την συγχρηματοδότηση τέτοιων έργων. Το δεύτερο εξάμηνο του 2011 τα Κράτη-Μέλη θα μπορούν να διαπραγματευθούν με την Επιτροπή συγκεκριμένα έργα που θα επιθυμούσαν να υλοποιήσουν. Θα πρέπει ωστόσο, ως σύνολο, να συμφωνήσουν στο χαρτοφυλάκιο των επιπυκουσών προτάσεων πριν η Επιτροπή δεσμευτεί ότι θα χρηματοδοτήσει κάποιο έργο.

ELENA FACILITY

Για να διευκολυνθεί η κινητοποίηση κεφαλαίων για επενδύσεις στην αειφόρο ενέργεια σε τοπικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει ιδρύσει το μέσο παροχής τεχνικής βοήθειας ELENA (European Local ENergy Assistance), που χρηματοδοτείται μέσω του προγράμματος «Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη». Το ELENA καλύπτει ένα μέρος του κόστους της τεχνικής υποστήριξης που είναι αναγκαία για την προετοιμασία, την υλοποίηση και την χρηματοδότηση του επενδυτικού προγράμματος, όπως είναι οι μελέτες σκοπιμότητας και αγοράς, ο σχεδιασμός προγραμμάτων, τα επιχειρηματικά σχέδια, οι ενεργειακές επιθεωρήσεις, η προετοιμασία όρων προσφορών, και συνοπτικά, ο,τιδήποτε είναι αναγκαίο για να καταστούν τα αειφόρα ενεργειακά έργα των πόλεων έτοιμα για χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ETEP).

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΧΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ELENA

Πολλές ευρωπαϊκές πόλεις και περιοχές έχουν πρόσφατα ξεκινήσει να προετοιμάζουν μεγάλες προτάσεις ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις στους τομείς της

ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής. Παρ’ όλα αυτά, οι περισσότερες προτάσεις είναι ακόμα σε προκαταρκτικό στάδιο και η εφαρμογή τους εμφανίζει δυσκολίες καθώς πολλές περιοχές και πόλεις, ιδιαίτερα οι μεσαίες και μικρές, συχνά δεν έχουν την τεχνική δυνατότητα να αναπτύξουν μεγάλα προγράμματα σε αυτούς τους τομείς. Το ELENA βοηθά τις Τοπικές Αρχές στην επίλυση αυτού του προβλήματος προσφέροντάς τους ειδική υποστήριξη για την εφαρμογή των επενδυτικών προγραμμάτων και έργων, όπως η ανακαίνιση δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, τα ενεργειακά αποδοτικά κτίρια, τα ενεργειακά αποδοτικά κεντρικά συστήματα θέρμανσης και ψύξης, οι φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές κτλ.

ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής είναι χρηματοοικονομικά εργαλεία της περιφερειακής πολιτικής της Ε.Ε., που σκοπεύει να μειώσει τις διαφορές στο επίπεδο ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών των Κρατών-Μελών. Επομένως, τα Ταμεία έχουν ως κύρια επιδίωξη τη συμβολή στην εκπλήρωση του στόχου οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Για την περίοδο 2007-2013, ο προϋπολογισμός που προορίζεται για την περιφερειακή πολιτική ανέρχεται σε 348 δισεκατομμύρια ευρώ, και αποτελείται από 278 δισεκατομμύρια ευρώ για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και 70 δισεκατομμύρια ευρώ για το Ταμείο Συνοχής. Αυτό αντιπροσωπεύει το 35% του κοινοτικού προϋπολογισμού και αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο κονδύλι του.

Υπάρχουν δύο Διαρθρωτικά Ταμεία:

- Το Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ERDF) είναι σήμερα το μεγαλύτερο. Από το 1975 έχει προσφέρει υποστήριξη για τη δημιουργία υποδομών και υποστήριξη για παραγωγικές επενδύσεις που δημιουργούν θέσεις εργασίας, κυρίως για επιχειρήσεις.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ταμείο (ESF), που δημιουργήθηκε το 1958, συνεισφέρει στην ένταξη των ανέργων και των μειονεκτικών ομάδων του πληθυσμού στην επαγγελματική τους ζωή, κυρίως με τη χρηματοδότηση δράσεων κατάρτισης.

Για να επιταχυνθεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική σύγκλιση, η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε το Ταμείο Συνοχής το 1994. Απευθύνεται σε χώρες που το ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) ανά κάτοικο είναι κάτω από το 90% του μέσου όρου της Κοινότητας. Ο σκοπός του Ταμείου Συνοχής είναι να επικυρωγηθούν αναπτυξιακά έργα για το Περιβάλλον και τις Μεταφορές. **Αυτά τα Ταμεία συνήθως χρηματοδοτούν περιφερειακή πολιτική (regional policy) για την περίοδο μεταξύ 2007 και 2013, στο πλαίσιο εφαρμογής τριών νέων στόχων:**

- Τον στόχο «σύγκλισης» για να επιταχυνθεί η σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων Κρατών Μελών και περιοχών της Ε.Ε., βελτιώνοντας τις συνθήκες ανάπτυξης και απασχόλησης.
 - Τον στόχο της «περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης», για να προληφθεί η οικονομική και κοινωνική αλλαγή, να προωθηθεί η καινοτομία, η επιχειρηματικότητα, η προστασία του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη αγορών εργασίας που περιλαμβάνουν περιοχές που δεν καλύπτονται από τον στόχο Σύγκλισης.
 - Τον στόχο «Ευρωπαϊκές εδαφικές συνεργασίες» έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η συνεργασία σε διασυνοριακό, διακρατικό και διαπεριφερειακό επίπεδο, στους τομείς της ανάπτυξης αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και στην ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων και τη δικτύωση μεταξύ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).
- Η ενίσχυση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής για τους τρεις αυτούς στόχους, πάντα προϋποθέτει συγχρηματοδότηση. Το ποσοστό της συγχρηματοδότησης μπορεί να είναι μειωμένο, στο πλαίσιο της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» ή σε περιπτώσεις που ένα έργο παράγει έσοδα.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι υπάρχουν ακόμη σημαντικά περιθώρια για ανάπτυξη των επενδύσεων με ιδιωτικά κεφάλαια στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ευρώπη. Ο χρηματοοικονομικός τομέας, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών μετοχικών κεφαλαίων και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, πρέπει να προσαρμόσει το προφίλ κινδύνου, για να μπορεί να επενδύσει περισσότερο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με δυνατική μεγάλη ανάπτυξη στον τομέα των τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αυξάνει τη διάθεση πόρων σε ενεργειακά έργα (7 δις/έτος για το 2009 και το 2010) και έχει ενισχύσει τη συμβολή της στους τομείς των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Ενεργειακής Απόδοσης. Σκοπεύει να υποστηρίξει τις λιγότερο ώριμες αγορές εντός και εκτός της Ε.Ε. και να ευνοήσει την ανάπτυξη λιγότερο αναπτυγμένων τεχνολογιών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (όπως η ηλιακή ενέργεια, η βιομάζα ή τα βιοκαύσιμα).

Τα Πλεονεκτήματα

Αναμένεται ότι οι μακροπρόθεσμες συνέπειες του Συμφώνου των Νησιών θα επηρεάσουν όλα τα ευρωπαϊκά νησιά που επιθυμούν να υποθετήσουν τις μεθοδολογίες, τα εργαλεία και τους μηχανισμούς που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια του έργου ISLE-PACT. Με άλλα λόγια, αναμένεται ότι τα αποτελέσματα του έργου, η υλοποίηση των Αειφόρων Ενεργειακών Σχεδίων Δράσης των Νησιών και η υλοποίηση χρηματοδοτήσιμων έργων θα έχουν ως αποτέλεσμα:

Βραχυπρόθεσμα:

- Την απόκτηση καλύτερης αντίληψης των τεχνικών σχεδιασμού και προγραμματισμού έργων αειφόρου ενέργειας και τον εντοπισμό σαφών προτεραιοτήτων και στόχων αειφορίας σε τοπικό επίπεδο.
- Την ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων στον ενεργειακό σχεδιασμό και στην ενεργειακή μοντελοποίηση.
- Τοπική τεχνογνωσία για τον προσδιορισμό και προετοιμασία χρηματοδοτήσιμων έργων και την σχετική διαδικασία για την χρηματοδότησή τους.
- Καλύτερη αντίληψη των περιβαλλοντικών και κοινωνικο-οικονομικών συνεπειών των έργων αειφόρου ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης.
- Την ανάμειξη της τοπικής κοινωνίας σε περιβαλλοντικά και ενεργειακά ζητήματα, με προοπτική να βελτιωθεί στα ευρωπαϊκά νησιά η εικόνα και η αποδοχή έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης.
- Την κατάδειξη στην υπόλοιπη Ε.Ε. ότι τα ευρωπαϊκά νησιά μπορούν να πρωτοστατήσουν στην προσπάθεια αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, σχεδιάζοντας και επενδύοντας σε αειφόρες λύσεις, οι οποίες συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων 20-20-20 της Ε.Ε., για το έτος 2020.

Επικοινωνία

Εκπρόσωπος Συντονιστή Έργου και Κύρια Επαφή:

Derek McKim
COMHAIRLE NAN EILEAN SIAR –
THE OUTER HEBRIDES OF SCOTLAND
coordinator@islepact.eu

Μακροπρόθεσμα:

- Τη σταθερή βελτίωση των τοπικών οικονομικών συνθηκών στις συμμετέχουσες νησιωτικές κοινότητες μέσω της τονωμένης οικονομικής ανάπτυξης, τη θετική συνεισφορά στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας, τη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και τη βελτίωση των επενδυτικών συνθηκών.
- Την αισθητή συνεισφορά στους αειφόρους ενεργειακούς στόχους της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πιο συγκεκριμένα στην επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών CO₂ κατά 20% έως το 2020.
- Τη σταθερή αύξηση του επιπέδου ενημέρωσης των νησιωτικών κοινοτήτων όσον αφορά την κοινωνική αξία των Αειφόρων Ενεργειακών Σχεδίων Δράσης και επενδύσεων με τη συμμετοχή των πολιτών και τις δυνατότητες υποστήριξης και χρηματοδότησης αειφόρων ενεργειακών έργων.

Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας αναμένεται να είναι η αναπαραγωγή των δράσεων από άλλες νησιωτικές αρχές, καθώς επίσης και από τοπικούς, περιφερειακούς, εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς (συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα και των επενδυτών), οι οποίοι θα ξεκινήσουν παράλληλα μια σειρά από αντίστοιχα έργα. Τα έργα αυτά, συνολικά, αναμένεται να βοηθήσουν στη διαμόρφωση μιας ευνοϊκότερης στάσης της κοινής γνώμης και να επιταχύνουν την διείσδυση των αειφόρων συστημάτων ενέργειας και μεταφορών, ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του Συμφώνου των Νησιών, η μείωση δηλαδή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα πλέον του στόχου 20% της Ε.Ε. για το 2020.

Ιστοσελίδα έργου: www.islepact.eu

The ISLE-PACT project supports the Sustainable Energy Europe Campaign

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ: Η αποκλειστική ευθύνη για το περιεχόμενο αυτού του φυλλαδίου βαρύνει τους συγγραφείς του. Δεν αντιπροσωπεύει την άποψη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Τα νησιά ενώνουν τις δυνάμεις τους και συνεργάζονται ενάντια στην κλιματική αλλαγή

Directorate-General
for Energy

PACT OF
ISLANDS

Υπόβαθρο

Τον Μάρτιο του 2007, οι ηγέτες της Ε.Ε. ενέκριναν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της κλιματικής και ενεργειακής πολιτικής που στοχεύει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και στην αύξηση της ενεργειακής ασφάλειας της Ε.Ε., ενισχύοντας παράλληλα την ανταγωνισικότητά της. Δεσμεύτηκαν έτσι ώστε η Ευρώπη να γίνει μια οικονομία υψηλής ενεργειακής απόδοσης και χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Για την εκκίνηση αυτής της διαδικασίας, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων έθεσαν μια σειρά από απαιτητικούς κλιματικούς και ενεργειακούς στόχους με ορίζοντα το 2020. Οι στόχοι αυτοί, γνωστοί ως «20-20-20», είναι:

- Η μείωση κατά τουλάχιστον 20% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα της Ε.Ε. σε σχέση με τα επίπεδα του 1990
- Το 20% της κατανάλωσης ενέργειας της Ε.Ε. να προέρχεται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Η μείωση κατά 20% της πρωτογενούς κατανάλωσης ενέργειας σε σύγκριση με τα προβλεπόμενα επίπεδα, η οποία να επιτευχθεί με την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Η Ε.Ε. προσφέρθηκε επίσης να δεσμευτεί για μείωση των εκπομπών της κατά 30%, υπό τον όρο ότι και οι άλλες χώρες του αναπτυγμένου και αναπτυσσόμενου κόσμου που αποτελούν μεγάλους ρυπαντές θα αναλάβουν παρόμοια δέσμευση, μέσα στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας κλιματικής συμφωνίας. Οι διαπραγματεύσεις με τα Ηνωμένα Έθνη για μια τέτοια συμφωνία βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη.

Τον Ιανουάριο του 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε μια δεσμευτική νομοθεσία για την εφαρμογή των στόχων 20-20-20. Αυτό το «κλιματικό και ενεργειακό πακέτο» συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2008 και ανακοινώθηκε επισήμως σε οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Ιούνιο του 2009.

Ο πυρήνας του «πακέτου» αποτελείται από τέσσερα μέρη συμπληρωματικής νομοθεσίας:

1) Μια αναθεώρηση και ενίσχυση του Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών (EU ETS), βασικό εργαλείο της Ε.Ε. για τη μείωση των εκπομπών με καλή σχέση κόστους-απόδοσης. Ένα ενιαίο όριο εκπομπών σε επίπεδο Ε.Ε. θα εφαρμοστεί από το 2013 και θα μειώνεται ετησίως, μειώνοντας τον αριθμό των επιτρεπόμενων ρύπων για τις επιχειρήσεις το 2020 στο 21%, σε σχέση με τα επίπεδα του 2005. Η ελεύθερη κατανομή επιτρεπόμενων εκπομπών σταδιακά θα αντικατασταθεί με πλειστηριασμό και οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας καθώς και οι ρύποι θα διευρυνθούν.

2) Απόφαση «επιμερισμού της προσπάθειας» για τους ρύπους από τους τομείς που δεν καλύπτονται από το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών της Ε.Ε., όπως αυτός των μεταφορών, ο οικιακός, ο γεωργικός και ο τομέας των αεροπλάνων.

Σύμφωνα με την απόφαση, κάθε Κράτος-Μέλος έχει συμφωνήσει για το 2020 σε ένα δεσμευτικό εθνικό στόχο για τους περιορισμούς των εκπομπών, που αντανακλά και τον αντίστοιχο εθνικό πλούτο. Οι στόχοι κυμαίνονται από μείωση εκπομπών κατά 20% από τα πλουσιότερα Κράτη-Μέλη, σε μια αύξηση των εκπομπών κατά 20% από τις φτωχότερες χώρες. Αυτοί οι εθνικοί στόχοι θα μειώσουν τις συνολικές εκπομπές της Ε.Ε., στους τομείς που δεν καλύπτονται από το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών, κατά 10% ως το 2020 σε σχέση με τα επίπεδα του 2005.

3) Δεσμευτικούς εθνικούς στόχους για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας που συνολικά θα αυξήσουν τη μέση συνεισφορά της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην Ε.Ε. στο 20%, ως το 2020 (περισσότερο από το διπλάσιο του επιπέδου του 2006 που ήταν 9,2%). Οι εθνικοί στόχοι κυμαίνονται από 10% για τη Μάλτα μέχρι 49% για τη Σουηδία. Οι στόχοι θα συνεισφέρουν στην μείωση της εξάρτησης της Ε.Ε. από εισαγωγές ενέργειας και στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

4) Ένα νομικό πλαίσιο για την προώθηση της ανάπτυξης και της ασφάλειας της δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα (CCS). Πρόκειται για μια υποσχόμενη ομάδα τεχνολογιών που δεσμεύει το διοξείδιο του άνθρακα που εκπέμπεται από τις βιομηχανικές διεργασίες και το αποθηκεύει σε υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς, ώστε να μην απελευθερώνεται στην ατμόσφαιρα και να συμβάλει στην Παγκόσμια Κλιματική Αλλαγή.

Παρόλο που τα διαφορετικά στοιχεία του συστήματος δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα έχουν ήδη αναπτυχθεί σε εμπορική κλίμακα, η τεχνοοικονομική βιωσιμότητα της χρήσης τους ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα δεν έχει ακόμα αποδειχθεί. Για το σκοπό αυτό, η Ε.Ε. σχεδιάζει να δημιουργήσει ένα δίκτυο δοκιμαστικών εγκαταστάσεων CCS ως το 2015 για να δοκιμάσει τη βιωσιμότητα αυτού του συστήματος με σκοπό τον εμπορική του διάθεση γύρω στο 2020. Αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την κρατική ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος, εκδόθηκαν όταν προτάθηκε το σχετικό νομοθετικό πακέτο, επιτρέποντας στις κυβερνήσεις να στηρίξουν οικονομικά τα πιλοτικά προγράμματα CCS.

Το «κλιματικό και ενεργειακό πακέτο» δημιουργεί πιέσεις στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης αλλά δεν απευθύνεται σε αυτήν άμεσα. Αυτό πραγματοποιείται μέσω του **Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε. για την ενεργειακή απόδοση**.

Νησιωτικές Κοινότητες: Η Συμβολή τους στην Κλιματική και Ενεργειακή Πολιτική της Ε.Ε.

Τον Μάρτιο του 2007, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προχώρησε σε ένα ψήφισμα, καλώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει μια σειρά μέτρων με την προοπτική να παρέχει επιπρόσθετη υποστήριξη στις Ευρωπαϊκές νησιωτικές κοινότητες, έτσι ώστε να υπερβούν τους φυσικές και οικονομικές τους δυσκολίες.

Το ψήφισμα προσακαλεί ακόμα τα Κράτη-Μέλη «να διαβεβαιώσουν ότι τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά, πολιτιστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των περιοχών των νησιών προστατεύονται αποτελεσματικά με μέτρα, όπως ο σχεδιασμός κατάλληλων τοπικών σχεδίων ανάπτυξης, ο έλεγχος της οικονομικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας και επιπρόσθετα, να υιοθετήσουν, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ολοκληρωμένα προγράμματα για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και των περιβαλλοντικών πόρων».

Μετά την έγκριση του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ειδική ενίσχυση της Ε.Ε. για τις Ευρωπαϊκές νησιωτικές κοινότητες, τον Δεκέμβριο του 2007 η Ε.Ε. ενέκρινε στον προϋπολογισμό του 2008, 3 εκατομμύρια ευρώ για την χρηματοδότηση ειδικών δράσεων για τα νησιά.

Η πρωτοβουλία «Σύμφωνο των Νησιών» έχει βασιστεί στη πρωτοβουλία «Σύμφωνο των Δημάρχων», που έχει παρόμοιους στόχους και έχει ήδη προσελκύσει σημαντικό ενδιαφέρον στην Ευρώπη καθώς σχεδόν 2200 ευρωπαϊκές πόλεις (σύμφωνα με στοιχεία του Δεκεμβρίου του 2010) έχουν υπογράψει το Σύμφωνο και έχουν δεσμευτεί να υπερβούν τους στόχους που τέθηκαν από την Ε.Ε. για το 2020 και να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά τουλάχιστον 20%, μέσω της εφαρμογής Σχεδίων Δράσης Αειφόρου Ενέργειας για τους τομείς των δραστηριοτήτων τους. Η πρωτοβουλία του Συμφώνου των Δημάρχων επισήμως προωθήθηκε από τον Επίτροπο Piebalgs στις 29 Ιανουαρίου 2008, στο πλαίσιο των εργασιών της Εβδομάδας Αειφόρου Ενέργειας της Ε.Ε..

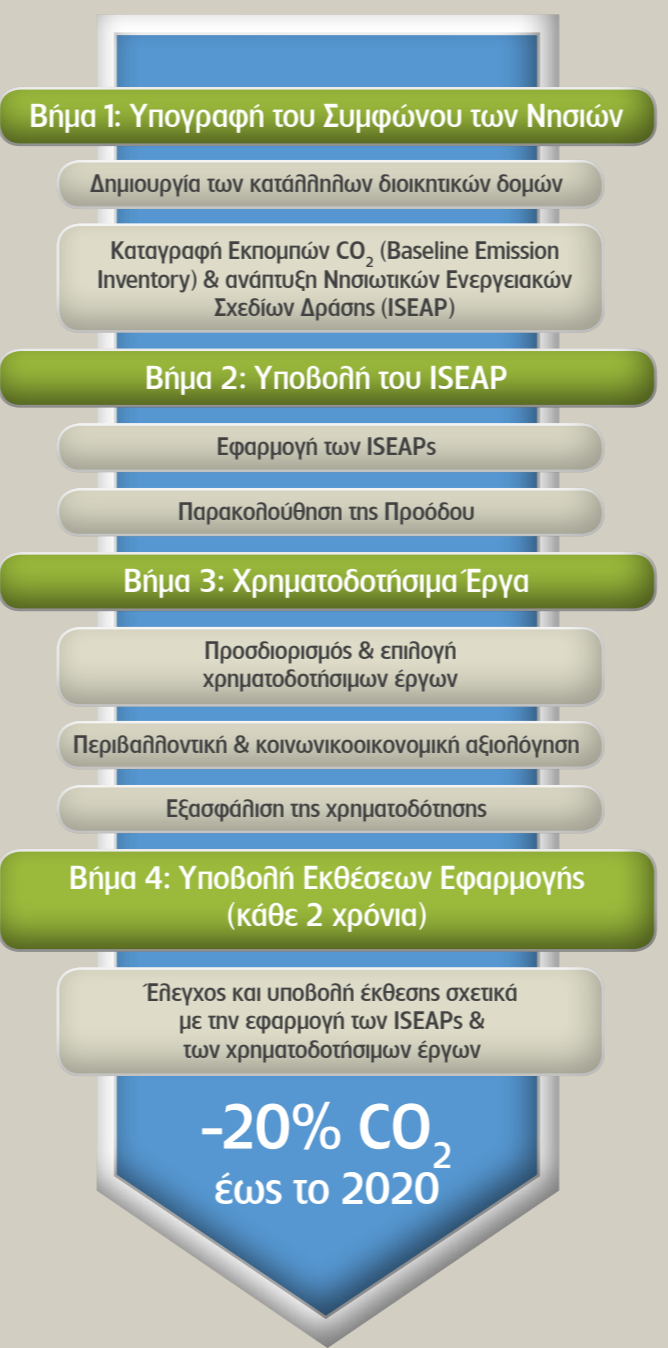
Τον Μάρτιο του 2009 η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας ανακοίνωσε μια πρόσκληση υποβολής προτάσεων, καλώντας νησιωτικά σχήματα να υποβάλουν προτάσεις για την ανάπτυξη ενός δεσμευτικού Συμφώνου των Νησιών, υποχρεώνοντας τις αρχές των νησιών στον σχεδιασμό, ανάπτυξη και εφαρμογή μιας σειράς από Αειφόρα Ενεργειακά Σχέδια Δράσης για νησιά (ISEAPs) και μια καταγραφή χρηματοδοτήσιμων έργων με προοπτική το 2020 να επιτευχθεί τουλάχιστον 20% μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στα συμμετέχοντα νησιά.

Ο στόχος του έργου ήταν να δημιουργηθεί το «Σύμφωνο των Νησιών», να προωθήσει την προσχώρηση των ευρωπαϊκών νησιών και να δράσει ως καταλύτης μέσω της χρηματοδότησης δράσεων προετοιμασίας με σκοπό να υποστηριχθούν τα Αειφόρα Ενεργειακά Σχέδια Δράσης και τα χρηματοδοτήσιμα έργα, όπως επίσης και η δημόσια πληροφόρηση και διάδοση των μέτρων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση, τις αειφόρες μεταφορές και τις αειφόρες ενεργειακές κοινότητες στα νησιά της Ευρώπης.

Μια κοινοπραξία 12 Ευρωπαϊκών νησιών σχηματίστηκε τον Μάρτιο του 2009 και υποβλήθηκε η πρόταση ISLE-PACT, η οποία και επιλέχθηκε από την Γενική Διεύθυνση Ενέργειας για χρηματοδότηση. Η κοινοπραξία συντονίζεται από την Περιφερειακή αρχή των Εξωτερικών Εβριδών νήσων της Σκωτίας (Comhairle nan Eilean Siar - CnES) και περιλαμβάνει οργανισμούς από το Gotland – Σουηδία, το Samsø – Δανία, τις Azores και τη Madeira – Πορτογαλία, τις Κανάριες και Βαλεαριδές Νήσους – Ισπανία, τη Σαρδνία – Ιταλία, τη Μάλτα, τα Ελληνικά Νησιά του Αιγαίου, την Κρήτη και την Κύπρο. Η Συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογράφηκε εκ μέρους της κοινοπραξίας από τον Συντονιστή στο τέλος Δεκεμβρίου του 2009. Το έργο υποστηρίχθηκε από την Επιτροπή των Νησιών της CPMR (Διάσκεψη των Παράκτιων Περιφερειακών Περιοχών της Ευρώπης). Η Επιτροπή των Νησιών στη Γενική της Συνέλευσης του 2010 στις Αζόρες ενέκρινε ομόφωνα ψήφισμα υπέρ του έργου.

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Το «Σύμφωνο των Νησιών»

Το «Σύμφωνο των Νησιών» είναι μια εθελοντική πολιτική δέσμευση που αποτελεί το εργαλείο με το οποίο οι αρχές των νησιών θα εισάγουν στην πολιτική τους την υποχρέωση να βοηθήσουν την επίτευξη των στόχων αειφορίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το έτος 2020.

Το Σύμφωνο των Νησιών είναι διαμορφωμένο με παρόμοιο τρόπο όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων και λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες των Ευρωπαϊκών νησιών. Οι υπογράφοντες το Σύμφωνο των Νησιών αναλαμβάνουν σημαντικές δεσμεύσεις όπως:

- την υπέρβαση των στόχων που έθεσε η Ε.Ε. για το 2020, μειώνοντας τις εκπομπές CO₂ στις επικράτειές τους κατά τουλάχιστον 20%.
- την υποβολή ενός Αειφόρου Νησιωτικού Ενεργειακού Σχεδίου Δράσης (ISEAP), το οποίο θα περιλαμβάνει μια απογραφή εκπομπών, και θα περιγράφει πως θα επιτευχθούν οι στόχοι καθώς και τα χρηματοδοτήσιμα έργα προτεραιότητας.
- την υποβολή έκθεσης υλοποίησης τουλάχιστον κάθε δεύτερο χρόνο μετά την υποβολή του Σχεδίου Δράσης για αξιολόγηση, για σκοπούς εποπτείας και επαλήθευσης.
- την διοργάνωση Ημερών Ενέργειας, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, επιτρέποντας στους πολίτες να επωφεληθούν άμεσα από τις ευκαιρίες και τα παρεχόμενα πλεονεκτήματα της ευφυούς χρήσης της ενέργειας και να πληροφορούν τακτικά τα τοπικά μέσα για τις εξελίξεις αναφορικά με την πρόοδο του Σχεδίου Δράσης.
- την παρακολούθηση και συνεισφορά στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται από Ευρωπαϊκά Ιδρύματα, σχετικά με το Σύμφωνο των Νησιών και το Σύμφωνο των Δημάρχων.
- την κινητοποίηση ενεργειακά αειφόρων επενδύσεων στις αντίστοιχες επικράτειές τους.

Οι εταιίροι του έργου έχουν επίσης δεσμευτεί να αυξήσουν τον αριθμό των νησιών που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία «Σύμφωνο των Νησιών», με το να προσκαλέσουν νησιά-παρατηρητές και άλλα νησιά που δεν συμμετέχουν στο έργο για να υπογράψουν το Σύμφωνο καθώς επίσης και να χρησιμοποιήσουν την εμπειρογνώμοσύνη και τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν από το έργο ISLE-PACT για να αναπτύξουν το δικό τους Αειφόρο Νησιωτικό Ενεργειακό Σχέδιο Δράσης καθώς και χρηματοδοτήσιμα έργα. Για τα χρηματοδοτήσιμα έργα που θα επιλεγούν, θα αναζητηθεί χρηματοοικονομική στήριξη από τοπικές, εθνικές και Ευρωπαϊκές δημόσιες ή και ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί να αυξήσει την οικονομική ενίσχυση για αειφόρα ενεργειακά έργα μέσω διάφορων χρηματοοικονομικών εργαλείων, είτε υφιστάμενων είτε υπό ανάπτυξη.

Η Τελετή Υπογραφής του Συμφώνου των Νησιών

Η διαδικασία υπογραφής του Συμφώνου των Νησιών ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2010 και έως τα μέσα Μαρτίου 2011 πάνω από 35 νησιωτικές αρχές είχαν δεσμευτεί να το υπογράψουν. Στις 12 Απριλίου 2011, η πρώτη Τελετή Υπογραφής του Συμφώνου των Νησιών λαμβάνει χώρα στην έδρα της Επιτροπής των Περιφερειών στις Βρυξέλλες.

Το επόμενο διάστημα, ακόμα περισσότερα νησιά αναμένεται να προσχωρήσουν στο Σύμφωνο και να εργαστούν μαζί για την επίτευξη του κοινού στόχου της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής και της ορθολογικής χρήσης ενέργειας. Για να μάθετε περισσότερα για το Σύμφωνο των Νησιών, μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα **www.islepact.eu**.

Το έργο ISLE-PACT (www.islepact.eu)

Στο πλαίσιο του έργου ISLE-PACT θα εκπονηθούν Αειφόρα Νησιωτικά Ενεργειακά Σχέδια Δράσης και θα αναπτυχθεί μία σειρά από χρηματοδοτήσιμα έργα, με σκοπό τα νησιά να επιτύχουν ή και να ξεπεράσουν τον στόχο που έθεσε η Ε.Ε. για την μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 20% για το έτος 2020. Η διάρκεια του έργου είναι 30 μήνες, με εναρκτήρια ημερομηνία την 1η Φεβρουαρίου 2010 και καταληκτική ημερομηνία την 31η Ιουλίου 2012.

Ο συντονιστής του έργου είναι η Περιφερειακή αρχή των Εξωτερικών Εβριδών νήσων της Σκωτίας (**Comhairle nan Eilean Siar-CnES**). Το έργο ISLE-PACT συγχρηματοδοτείται από την **Γενική Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**.

Μέχρι σήμερα στο έργο συμμετέχουν 12 ομάδες Ευρωπαϊκών νησιών (περισσότερα από 50 νησιά). Στην πρωτοβουλία ωστόσο «Σύμφωνο των Νησιών» προσκαλούνται να συμμετάσχουν όλα τα Ευρωπαϊκά νησιά .

Οι νησιώτικες αρχές που συμμετέχουν στο ISLE-PACT έχουν την υποχρέωση να υπογράψουν το Σύμφωνο των Νησιών και να συνεργαστούν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με εμπειρογνώμονες στον τομέα της ενέργειας και με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τον εντοπισμό κατάλληλων χρηματοδοτήσιμων έργων (bankable projects) με σκοπό την εφαρμογή αειφόρων ενεργειακών δράσεων στις περιοχές τους.

Πώς να προσχωρήσετε στο «Σύμφωνο των Νησιών»

Αν είσαστε μια περιφερειακή/τοπική νησιώτικη αρχή και επιθυμείτε να ενώσετε τις δυνάμεις σας με άλλα νησιά στη μάχη ενάντια στην κλιματική αλλαγή (μέσω της πρωτοβουλίας «Σύμφωνο των Νησιών»), μπορείτε να επικοινωνήσετε με το γραφείο του ISLE-PACT στις Βρυξέλλες:

Rond Point Schuman 14
1040 Brussels, Belgium
TEL. +322 612 1704
info@islepact.eu